

نمض اقتصاد را در دست بگیرید

چارسوگ

مقایسه عملکرد رؤسای بانک مرکزی در کنترل تورم طی ۴ دهه اخیر

سلطان تورم کیست؟

که در دوره ریاست او بر بانک مرکزی در دولت حسن روحانی، نرخ تورم نقطه به نقطه ۴۰ درصد افزایش یافت. قبل از شروع به کار همتی در دولت حسن روحانی، نرخ تورم نقطه به نقطه ۱۸ درصد بود که در پایان فعالیت او نرخ تورم به ۵۸ درصد افزایش یافت. همتی مجدداً در دولت پزشکیان به ریاست بانک مرکزی منصوب شد و در همین ۵ ماه شاهد هنرنمایی او در افزایش تورم هستیم به طوری که در این مدت تورم نقطه به نقطه بیش از ۲۷ درصد رشد کرده است. بنابراین رتبه‌های اول و دوم افزایش تورم در دوره رؤسای بانک مرکزی در اختیار عبدالناصر همتی است و باید او را سلطان تورم نامید.

محسن نوربخش، ابراهیم شیبانی، ولی‌الله سیف، اکبر کمیجانی و علی صالح‌آبادی از رؤسای بانک مرکزی بودند که عملکرد موفقی در کنترل تورم داشتند و تورم نقطه به نقطه در دوره ریاست آنها به طرز محسوسی کاهش داشت. مجید قاسمی، محمد حسین عادل و محمدرضا فرزین هم از جمله رؤسای بانک مرکزی هستند که نرخ تورم در دوره آنها افزایش یافت اما این افزایش، کمتر از ۱۰ درصد بود و خیلی محسوس نبود. در مقابل، طهماسب مظاهری، محمود بهمنی و عبدالناصر همتی هم رؤسای هستند که تورم در دوره آنها افزایش بیش از ۱۰ درصد داشت. اما قطعاً در بین همه رؤسای بانک مرکزی، بدترین عملکرد را در زمینه کنترل تورم، همتی داشته

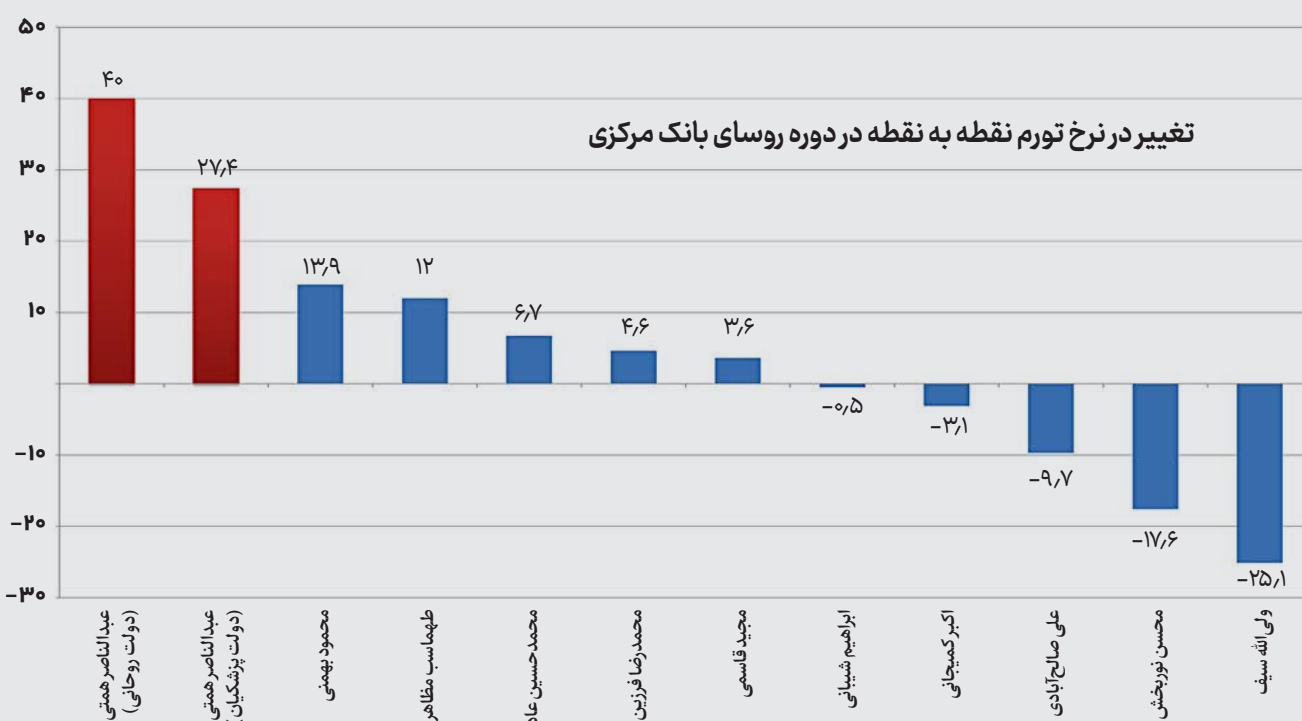
بر اساس قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مسئولیت اهداف، وظایف و اختیارات آن مشخص شده که طبق این قانون، اولین وظیفه بانک مرکزی مهار (کنترل) تورم عنوان شده است. به همین منظور به مقایسه عملکرد رؤسای بانک مرکزی در کنترل تورم در ۴ دهه اخیر پرداخته‌ایم. در این گزارش، نرخ تورم نقطه به نقطه در ماه قبل از شروع به کار هر یک از رؤسای بانک مرکزی در ۴ دهه اخیر با نرخ تورم نقطه به نقطه در آخرین ماه کامل کاری آنها را مقایسه کرده‌ایم. این مقایسه نشان می‌دهد که تورم نقطه به نقطه در دوره ریاست هر یک از رؤسای بانک مرکزی چقدر تغییر کرده است. طبق این مقایسه،

اگر بخواهیم رؤسای بانک مرکزی را بر مبنای تغییرات نرخ تورم نقطه به نقطه رتبه‌بندی کنیم، رتبه اول و دوم افزایش تورم نصیب همتی می‌شود و سایر رؤسای بانک مرکزی با فاصله زیاد از او قرار دارند.

نرخ تورم در دوره کدام رؤسای بانک مرکزی افزایش شدیدتری یافته است؟

رئیس بانک مرکزی	افزایش تورم نقطه به نقطه (واحد درصد)
عبدالناصر همتی (دولت روحانی)	۴۰
عبدالناصر همتی (دولت پزشکیان)	۲۷.۴
محمود بهمنی	۱۳.۹
طهماسب مظاهری	۱۲
محمد حسین عادل	۶.۷
محمدرضا فرزین	۴.۶
مجید قاسمی	۳.۶
ابراهیم شیبانی	-۰.۵
اکبر کمیجانی	-۳.۱
علی صالح‌آبادی	-۹.۷
محسن نوربخش	-۱۷.۶
ولی‌الله سیف	-۲۵.۱

رئیس بانک مرکزی	تورم نقطه‌ای در ابتدای دوره	تورم نقطه‌ای در انتهای دوره	تغییر
مجید قاسمی	۲۵	۲۸.۶	۳.۶
محمد حسین عادل	۲۸.۶	۳۵.۳	۶.۷
محسن نوربخش	۳۵.۳	۱۷.۷	-۱۷.۶
ابراهیم شیبانی	۱۷.۷	۱۷.۲	-۰.۵
طهماسب مظاهری	۱۷.۲	۲۹.۲	۱۲
محمود بهمنی	۲۹.۲	۴۳.۱	۱۳.۹
ولی‌الله سیف	۴۳.۱	۱۸	-۲۵.۱
عبدالناصر همتی	۱۸	۵۸	۴۰
اکبر کمیجانی	۵۸	۵۴.۹	-۳.۱
علی صالح‌آبادی	۵۴.۹	۴۵.۲	-۹.۷
محمدرضا فرزین	۴۵.۲	۴۹.۸	۴.۶
عبدالناصر همتی (۵ ماهه)	۴۹.۸	۷۷.۲	۲۷.۴

حاشیه امن سوخت آمریکا به خطر افتاد

ذخایر بنزین آمریکا در حالی وارد فصل اوج مصرف تابستانی شده که سرعت کاهش آن به بالاترین سطح چند دهه اخیر رسیده است. بر اساس داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA)، ذخایر بنزین این کشور طی حدود ۱۵ هفته نزدیک به ۴۷ میلیون بشکه کاهش یافته و به ۲۱۱.۶ میلیون بشکه رسیده است.

بازار سوخت آمریکا در شرایطی وارد فصل تابستان شده که داده‌ها از کاهش قابل توجه و سریع ذخایر بنزین حکایت دارند؛ کاهش‌ی که اگرچه هنوز به معنای کمبود فوری نیست اما از تضعیف قابل توجه حاشیه امن انرژی این کشور خبر می‌دهد.

بر اساس آمار انرژی ایالات انرژی آمریکا (EIA)، ذخایر بنزین این کشور در هفته منتهی به ۲۲ مه به ۲۱۱.۶ میلیون بشکه رسیده است. این سطح اگرچه به‌تندی بحرانی تلقی نمی‌شود اما پایین‌تر از میانگین پنج ساله و کمترین سطح برای ماه مه از سال ۲۰۱۴ است؛ موضوعی که نشان دهنده شکنندگی نسبی وضعیت ذخایر است. نگرانی اصلی در عدد فعلی خلاصه نمی‌شود، بلکه در سرعت کاهش آن است. در ابتدای فوریه، ذخایر بنزین ۲۵۹.۱ میلیون بشکه بوده و طی حدود ۱۵ هفته، حدود ۴۷.۵ میلیون بشکه کاهش یافته است؛ رقمی که در داده‌های ثبت شده از سال ۱۹۹۰ تاکنون بی‌سابقه محسوب می‌شود. در مقایسه تاریخی، افت‌های مشابه معمولاً در حدود ۳۰ میلیون بشکه بوده‌اند.

این روند نشان می‌دهد که بازار انرژی آمریکا پیش از ورود به دوره اوج مصرف تابستانی، بخش بزرگی از ذخایر اطمینان خود را دست داده است؛ موضوعی که سطح آسیب‌پذیری سیستم را افزایش می‌دهد.

افزایش تولید؛ بدون اثرگذاری بر ذخایر

نکته قابل توجه این است که این کاهش در شرایط ضعف تولید رخ نداده است، در هفته منتهی به ۲۲ مه، با افزایش ۶۵۲ هزار بشکه‌ای نسبت به هفته قبل ورودی پالایشگاه‌ها به حدود ۱۷ میلیون بشکه در روز رسید. نرخ بهره‌برداری پالایشگاه‌ها نیز به ۹۴.۵ درصد رسید که سطحی بسیار بالا در استانداردهای فصلی محسوب می‌شود.

همچنین تولید بنزین در سطح ۹.۹ میلیون بشکه در روز ثبت شده که نشان‌دهنده عملکرد قوی پالایشگاه‌هاست. با این وجود، ذخایر در همان هفته ۲.۶ میلیون بشکه دیگر کاهش یافت؛ موضوعی که نشان می‌دهد ظرفیت بالای پالایش نیز قادر به جبران فشارهای وارد بر عرضه داخلی نبوده است.

در سمت تقاضا نیز جهش غیرعادی مشاهده نمی‌شود، مصرف بنزین حدود ۹.۲۶ میلیون بشکه در روز بوده که حتی کمی پایین‌تر از مدت مشابه سال گذشته است؛ بنابراین رشد مصرف نمی‌تواند عامل اصلی این کاهش سریع ذخایر باشد.

افزایش صادرات؛ خروج سوخت از بازار داخلی

یکی از مهم‌ترین عوامل فشار بر ذخایر، افزایش صادرات است. بر اساس داده‌های EIA، آمریکا در هفته مورد بررسی به‌طور خاص ۵.۸۴ میلیون بشکه در روز صادرات انرژی داشته است؛ در حالی که این رقم در سال گذشته ۲.۸۷ میلیون بشکه بوده است.

این افزایش تقریباً ۳ میلیون بشکه‌ای در صادرات خاص، نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از تولید داخلی به جای تقویت بازار داخلی، به سمت بازارهای خارجی هدایت شده است؛ جایی که قیمت‌های بالاتر انگیزه صادرات را افزایش می‌دهد. در چنین شرایطی، حتی تولید با نیاز الزاماً به تقویت امنیت انرژی داخلی منجر نمی‌شود، بلکه می‌تواند به خروج سریع‌تر ذخایر از چرخه داخلی منتهی شود.

فشار هم‌زمان بر ذخایر اهردی و دیزل

در کنار ذخایر تجاری، ذخایر راهبردی نفت آمریکا (SPR) نیز با کاهش قابل توجهی مواجه شده‌اند. فقط در یک هفته، این ذخایر ۹.۱ میلیون بشکه افت داشته و نسبت به سال گذشته ۳۶.۲ میلیون بشکه کمتر بوده؛ کاهش‌ی که در میان بزرگ‌ترین برداشتهای ثبت شده قرار می‌گیرد. این موضوع اهمیت بیشتری پیدا می‌کند زیرا کاهش ذخایر اهردی به معنای کاهش ظرفیت واکنش سریع در شرایط بحران است.

در همین حال، ذخایر گازوئیل نیز ۲.۱ میلیون بشکه کاهش یافته و همچنان در سطحی پایین‌تر از میانگین قرار دارند. با توجه به نقش حیاتی دیزل در حمل‌ونقل، کشاورزی و زنجیره تأمین، این کاهش می‌تواند پیامدهای گسترده‌تری نسبت به بنزین داشته باشد.

تصویری شکننده‌تر از آنچه عدد نشان می‌دهد

اگر صرفاً به سطح فعلی ۲۱۱.۶ میلیون بشکه نگاه شود، بازار در وضعیت قابل مدیریت به نظر می‌رسد؛ اما روند چندماهه نشان می‌دهد این سطح نه یک نوسان طبیعی بلکه نتیجه یک افت سریع و مداوم است. ترکیب عواملی مانند افزایش صادرات، برداشت از ذخایر راهبردی، فشار بازار جهانی و فعالیت بالای پالایشگاه‌ها باعث شده بازار انرژی آمریکا بخش مهمی از انعطاف‌پذیری خود را از دست بدهد.

در چنین شرایطی، بازار وارد فصل تابستان شده؛ فصلی که به‌طور سنتی اوج تقاضای سوخت در آمریکا محسوب می‌شود. همین موضوع باعث می‌شود هرگونه اختلال جدید—از جمله مشکلات پالایشگاهی، تنش‌های ژئوپلیتیکی یا شوک‌های عرضه—اثرگذاری بسیار بیشتری نسبت به شرایط عادی داشته باشد.

آنچه امروز در داده‌ها دیده می‌شود، صرفاً کاهش ذخایر نیست؛ بلکه کاهش سرعت «جبران‌پذیری» بازار است. به بیان ساده‌تر، آمریکا با بازاری روبه‌روست که نه فقط ذخایرش کمتر شده، بلکه توان ترمیم سریع‌تر آن‌ها نیز تحت فشار قرار گرفته است. این وضعیت اگرچه هنوز به معنای بحران فوری نیست اما نشان می‌دهد حاشیه امنیت انرژی این کشور نسبت به سال‌های گذشته باریک‌تر شده و در برابر هر شوک جدید، واکنش بازار می‌تواند سریع‌تر و شدیدتر از گذشته باشد.

درنهایت، پیام اصلی داده‌ها روشن است، مشکل فقط سطح ذخایر نیست، بلکه سرعت مصرف شدن ذخیره اطمینان بازار است و همین سرعت، مهم‌ترین عامل نگرانی در آستانه فصل پرمصرف تابستان به شمار می‌رود.

انتقادات نمایندگان مجلس از گرانی‌ها

گزارش

۱۵۰ میلیون یورو با سود ۲۳ درصدی وام ودیعه مسکن

سخنگوی کمیسیون عمران مجلس گفت: با وجود افزایش سقف وام ودیعه مسکن به ۳۶۵ میلیون تومان در تهران، اسقاط ماهانه حدود ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تومانی این تسهیلات (با سود ۲۳ درصد و بازپرداخت ۶۰ ماهه) عملاً از توان خانوارهای کم‌درآمد خارج است و مستأجران در شرایطی قرار می‌دهد که نمی‌توانند هم‌زمان اجاره، قسط و هزینه‌های جاری زندگی را پرداخت کنند.

عبدالجلال ایری، سخنگوی کمیسیون عمران مجلس، با اشاره به نزدیک شدن فصل جابه‌جایی مستأجران و افزایش بی‌سابقه اجاره‌بها اظهار داشت: در شرایط کنونی، مستأجران تحت تأثیر سه عامل عمده یعنی ناپسامانی اقتصادی، کاهش تولید مسکن و تبعات پساجنگ با دشاوش‌ترین وضعیت معیشتی سال‌های اخیر روبه‌رو هستند.

وی افزود: دولت برای کاهش فشار بر مستأجران، سقف وام ودیعه مسکن را در سال ۱۴۰۵ با افزایش ۳۶ درصدی به ۳۶۵ میلیون تومان برای شهر تهران و ۷۵ میلیون تومان برای مناطق روستایی رساند؛ اما نرخ سود ۲۳ درصد همراه با دوره بازپرداخت ۶۰ ماهه، عملاً این تسهیلات را برای بسیاری از خانوارهای نیازمند غیرقابل استفاده کرده است.

سخنگوی کمیسیون عمران مجلس تصریح کرد: یک مستأجر تهرانی برای دریافت حداکثر این وام باید ماهانه ۱۰ میلیون و ۲۸۹ هزار تومان قسط پرداخت کند. این رقم در کنار اجاره‌بهای ماهانه که در تهران به‌طور میانگین بین ۶۰ تا ۲۰ میلیون تومان است و همچنین هزینه‌های خوراک، درمان و قبض‌های زندگی، از توان مالی یک خانوار با حقوق متوسط یا حداقلی به‌مراتب خارج است. ایری با بیان اینکه این وام برای گروه‌های هدف خود عملاً قابل بازپرداخت نیست، گفت: واقعیت این است که مستأجر نه می‌تواند از این وام چشم‌پوشی کند و نه توان پرداخت اسقاط آن را دارد. این تناقض نشان می‌دهد که سیاست فعلی نیاز به بازنگری اساسی دارد.

وی تأکید کرد: در شرایطی که مستأجران باید هم اجاره بپردازند، هم اسقاط سنگین وام را تقبل کنند و هم ما محتاج ضروری زندگی خود را تأمین نمایند، طبیعی است که بسیاری از آنان در عمل از دریافت این تسهیلات منصرف شوند یا پس از دریافت، با انبوهی از بدهی‌های جدید مواجه گردند.

سخنگوی کمیسیون عمران مجلس در پایان خاطرنشان کرد: در سراسر کشور باید تدبیری فوری و عملی اندیشیده شود. اصلاح نرخ سود، افزایش دوره بازپرداخت به بیش از ۶۰ ماه و ارائه راهکارهای حمایتی هدفمند، ضرورت‌هایی است که نمی‌توان از آنها گذشت. در غیراین صورت، سیاست وام‌ودیعه مسکن به جای حل مسئله، بر پیچیدگی‌های آن خواهد افزود.

علت گرانی کالاهای اساسی کم‌کاری نهادهای ناظر بر بازار است

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی با اشاره به ریشه گرانی کالاهای اساسی در جامعه گفت: کسانی که بدون ملاحظاتی اقتصادی و بدون منطق، قیمت کالاهایشان را افزایش می‌دهند، عملاً با دشمن همکاری می‌کنند.

محمد قسیم عثمانی، با اشاره به ریشه گرانی کالاهای اساسی در کشور، گفت: ما وقتی برای افزایش قیمت منطق اقتصادی داریم، می‌دانیم با تورم مواجهیم، ولی وقتی بخشی از این افزایش قیمت‌ها توجیه اقتصادی ندارد و فقط جنبه روانی و جنبه سوءاستفاده و غیره دارد، دیگر آن بحث تورم نیست؛ بحث افسارگسیختگی است، بحث عدم نظارت است.

نماینده مردم بوکان در مجلس شورای اسلامی افزود: آنچه در حال حاضر در بازار با آن مواجه هستیم، بیش از اینکه حاصل تورم باشد، افسارگسیختگی است و در واقع مسئولین ناظر بر قیمت‌ها در این حوزه به شدت کم‌کاری می‌کنند و به علت عدم انجام وظایف قانونی شان به مردم فشار می‌آورد.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ادامه داد: از سویی دیگر بخشی از عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات هم با هدف تاراجی سازی مردم و تعمد اقدام به افزایش قیمت کالاهایشان می‌کنند؛ بخشی از این افراد می‌گویند: اگر نمی‌توانم به خیابان بروم، ولی می‌توانم کالاها را جوری گران کنم که صدای مردم درآید و این باعث می‌شود که هر حال از درون به مردم فشار بیاید.

این نماینده مجلس شورای اسلامی مجلس تصریح کرد: به نظر بنده کسانی که بدون ملاحظات اقتصادی و بدون منطق، قیمت کالاهایشان را افزایش می‌دهند، عملاً با دشمن همکاری می‌کنند؛ بنابراین ممکن است اینگونه رفتارها در بین بخشی از

جامعه وجود داشته باشد. از این رو بنده متعقد نهاد‌های مسئول باید به شدت جلوی این اتفاق را بگیرند؛ اتفاقی که دارد به یک فرهنگ بد تبدیل می‌شود.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس تأکید کرد: اگر این بخش را کنترل کنیم، فشار اقتصادی بر مردم کاهش پیدا خواهد کرد.

جبران کسری بودجه با استقراض و چاپ پول!

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس با تأکید بر ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت مولدسازی دارایی‌های دولت برای جبران کسری بودجه، گفت: در حالی که طی سال‌های گذشته صدها همت درآمد از این محل در بودجه پیش‌بینی شده بود، تنها بخش ناچیزی از آن محقق شده و در صورت وجود عزم و اراده جدی، می‌توان بخش قابل توجهی از کسری بودجه را از این مسیر جبران کرد.

سید نجیب حسینی با اشاره به راهکارهای جبران کسری بودجه کشور، گفت: جبران کسری بودجه راهکارهای متعددی دارد اما یکی از بهترین عوامل در رفع کسری بودجه مولدسازی دارایی‌های دولت است. از سویی دیگر متولی اصلی مولدسازی دارایی‌های دولت، وزارت امور اقتصادی و دارایی است و این پرسش مطرح می‌شود که چرا باید کسری بودجه از طریق استقراض، چاپ پول یا انتشار اوراق تأمین شود، در حالی که ظرفیت‌های قابل توجهی در حوزه مولدسازی دارایی‌های دولت وجود دارد.

نماینده مردم «کاله، گالیکش و مینودشت» در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: باید دستگاه‌های اجرایی را به سمت عملیاتی کردن برنامه‌های مولدسازی در سراسر کشور سوق داد، چراکه این ظرفیت می‌تواند بخش قابل توجهی از کسری‌های بودجه را جبران کند.

وی با اشاره به عملکرد ضعیف این بخش در سال‌های گذشته افزود: در بودجه سنواتی سال‌های گذشته، حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ همت درآمد از محل مولدسازی دارایی‌های دولت پیش‌بینی شده بود، اما تنها حدود سه درصد از این رقم محقق شد که نشان‌دهنده پایین بودن میزان تحقق اهداف و نبود عزم و اراده جدی برای استفاده از این ظرفیت قانونی است.

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس با بیان اینکه بخشی از چالش‌های اقتصادی در شرایط جنگی به مسائل ارزی، واردات و صادرات مربوط می‌شود، تصریح کرد: این موضوعات را نیز بزبان مسیری طبیعی خود را طی کنند و برای دوران پس از جنگ نیز برنامه‌ریزی ویژه‌ای در این حوزه‌ها صورت گیرد. حسینی خاطرنشان کرد: با این حال، بسیاری از مسائل داخلی از جمله کسری بودجه سال که برآورده‌اشنان می‌دهد بیش از ارقام پیش‌بینی شده خواهد بود، باید از طریق ظرفیت‌های داخلی و راهکارهای قانونی مدیریت شود.

این نماینده مجلس شورای اسلامی تأکید کرد: در برنامه هفتم توسعه، راهکارهای متعددی برای حل مشکلات اقتصادی و تأمین مالی پیش‌بینی شده‌است و اگر به این ظرفیت‌های قانونی توجه شود، بخش مهمی از کسری بودجه کشور قابل جبران خواهد بود.

سیاست‌های ارزی دولت یکی از دلایل گرانی لوازم خانگی

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، دلایل افزایش قیمت لوازم خانگی در بازار را تشریح کرد.

مصطفی طاهری در بیان دلایل افزایش قیمت لوازم خانگی که موضوع این گزارش است، گفت: ما یک سیاست‌هایی را در پیش می‌گیریم و نقاط قوت آنها را برای مردم بیان می‌کنیم اما در خصوص ایراداتی که دارند شفاف‌سازی نمی‌کنیم که یکی از آنها سیاست ارزی است.

نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس شورای اسلامی، با اشاره به اینکه یک‌بخشی از افزایش قیمت لوازم خانگی ناشی از سیاست‌های غلط دولت مخصوصاً در حوزه ارز است، ادامه داد: دولت در سه ماه قبل از عید یک سیاست را پیش گرفت که تعیین قیمت ارز راه بازار بسیار که تک‌نرخ‌ی شود سپس در مورد افزایش قیمت کالاها اساسی اعم از روغن، گوشت، پننج و نهاده‌ها توضیحاتی را ارائه داد و تأکید کرد، با پرداخت یک میلیون تومان به هر فنر، این میزان افزایش قیمت‌ها را جبران خواهد کرد.

وی تصریح کرد: ما همان زمان تأکید کردیم که این نوع سیاست‌گذاری تنها بر قیمت کالاهای اساسی اثرگذار نیست کما اینکه بلافاصله بعد از اعلام آن به‌طور میانگین قیمت مواد اولیه مورد نیاز برای تولید لوازم خانگی تا ۷۰ درصد افزایش پیدا کرد.

ظاهری خاطرنشان کرد: قطعاً این وضعیت یا پرداخت یک میلیون تومان بخصوص برای جوانانی که در شرف ازدواج بودند یا خانواده‌هایی که نیاز به تعویض لوازم خانگی فرسوده خود را داشتند، قابل جبران نبود.

می‌شود بنابراین به شدت گران شده‌اند.
است که قیمت آنها در بورس کالا بر اساس نرخ جهانی ارز تعیین می‌شود بنابراین به شدت گران شده‌اند.
طاهری یادآور شد: یکی دیگر از عوامل مؤثر بر افزایش قیمت لوازم خانگی بحث‌های روانی بود که در این جنگ به وجود آمد چراکه واقعاً برخی از کالاها و مواد اولیه پتروشیمی و فولاد نیابستی تان این اندازه افزایش قیمت پیدا می‌کرد، البته در مورد ورق فولادی، قیمت تأخیر نداشته‌اند اما همچنان حباب و افزایش قیمت در آن وجود دارد و متأسفانه افزایش قیمت در تولیدات پتروشیمی شدیدتر است.

این نماینده مردم در مجلس دوازدهم، اظهار کرد: هم‌اکنون دولت نباید بازار را رها کند و ضمن شفاف‌سازی برای مردم تا حد امکان قیمت این کالاها را کاهش دهد، از سوی دیگر عرضه را هر هفته با اولویت کالاهایی که تأثیر بیشتری بر زندگی مردم دارند اعم از تأمین مواد اولیه، برق و گاز مورد نیاز صنایع پتروشیمی انجام دهد تا قیمت تولیدات این بخش کاهش پیدا کند.

این نماینده مردم در مجلس دوازدهم، اظهار کرد: هم‌اکنون دولت نباید بازار را رها کند و ضمن شفاف‌سازی برای مردم تا حد امکان قیمت این کالاها را کاهش دهد، از سوی دیگر عرضه را هر هفته با اولویت کالاهایی که تأثیر بیشتری بر زندگی مردم دارند اعم از تأمین مواد اولیه، برق و گاز مورد نیاز صنایع پتروشیمی انجام دهد تا قیمت تولیدات این بخش کاهش پیدا کند.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، تأکید کرد: یک‌بخشی از افزایش قیمت‌ها نیز نیاز به ورود سخت‌دارد چراکه متأسفانه ناشی از سوداگری و سوءاستفاده از این شرایط جنگی و راهشگنی بازار است که باعث شده هر فردی هر قیمتی که تمایل دارد برای عرضه کالاها اعلام کند که می‌تلمبد سازمان بازرگانی و تنظیم بازار، معان و اول رئیس‌جمهور و وزارت صمت برای ساماندهی این وضعیت ورود کرده و از تدوام این روند جلوگیری کنند.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، تأکید کرد: یک‌بخشی از افزایش قیمت‌ها نیز نیاز به ورود سخت‌دارد چراکه متأسفانه ناشی از سوداگری و سوءاستفاده از این شرایط جنگی و راهشگنی بازار است که باعث شده هر فردی هر قیمتی که تمایل دارد برای عرضه کالاها اعلام کند که می‌تواند برای ساماندهی این وضعیت ورود کرده و از تدوام این روند جلوگیری کنند.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، تأکید کرد: یک‌بخشی از افزایش قیمت‌ها نیز نیاز به ورود سخت‌دارد چراکه متأسفانه ناشی از سوداگری و سوءاستفاده از این شرایط جنگی و راهشگنی بازار است که باعث شده هر فردی هر قیمتی که تمایل دارد برای عرضه کالاها اعلام کند که می‌تواند برای ساماندهی این وضعیت ورود کرده و از تدوام این روند جلوگیری کنند.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، تأکید کرد: یک‌بخشی از افزایش قیمت‌ها نیز نیاز به ورود سخت‌دارد چراکه متأسفانه ناشی از سوداگری و سوءاستفاده از این شرایط جنگی و راهشگنی بازار است که باعث شده هر فردی هر قیمتی که تمایل دارد برای عرضه کالاها اعلام کند که می‌تلمبد سازمان بازرگانی و تنظیم بازار، معان و اول رئیس‌جمهور و وزارت صمت برای ساماندهی این وضعیت ورود کرده و از تدوام این روند جلوگیری کنند.

لزوم اقدامات اساسی برای مهار گرانی

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: اقدامات اساسی برای مهار گرانی و تشدید نظارت بر بازار ضرورت دارد.

رسول بخشی دستجردی با اشاره به گرانی‌ها در بازار گفت: افزایش قیمت کالاها و فشارهای معیشتی ناشی از گرانی، از مهم‌ترینغدغه‌های اقتصادی خانوارها به شمار می‌رود؛ موضوعی که ضرورت اتخاذ سیاست‌های مؤثرتری کنترل بازار و کاهش فشار بر اقشار مختلف جامعه را بیش از پیش برجسته کرده است.

وی افزود: اتخاذ راهکارهای اساسی و بلندمدت از سوی دولت برای مدیریت گرانی‌ها و کنترل روند افزایش قیمت‌ها ضرورت دارد. تأکید شده است، مقابله با تورم و گرانی نیازمند مجموعه‌ای از اقدامات هماهنگ در حوزه‌های پولی، مالی، تولیدی و نظارتی است و صرف اقدامات کوتاه‌مدت نمی‌تواند به حل پایدار این چالش منجر شود. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس عنوان کرد: افزایش تولید، بهبود نظام توزیع، کاهش هزینه‌های تولید و ایجاد ثبات در بازار ارز از جمله عواملی هستند که می‌توانند در کنترل قیمت‌ها و کاهش فشار اقتصادی بر مردم نقش مؤثری ایفا کنند.

این نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی گفت: سیاست‌های اقتصادی، موضوع برخورد با احتکار و اخلال در بازار باید مورد توجه دولت قرار گیرد.

تشدید نظارت‌ها و برخورد قانونی با محتکران و افرادی که با ایجاد کمبود مصنوعی یا اختلال در عرضه کالاها موجب افزایش قیمت‌ها می‌شوند، می‌تواند در ایجاد آرامش بیشتر در بازار اثرگذار باشد.

وی بیان کرد: کنترل گرانی و بهبود وضعیت معیشتی جامعه، نیازمند ترکیبی از سیاست‌های حمایتی، افزایش نظارت بر بازار، برخورد با تخلفات اقتصادی و اجرای برنامه‌های مؤثر برای تقویت تولید و ثبات اقتصادی است.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: نقش مجلس شورای اسلامی در پیشبرد اهداف کلان توسعه‌ای و حل مسائل اساسی جامعه راهبردی است، البته هم‌افزایی میان قوه مقننه و دولت و تمرکز بر حل چالش‌های اقتصادی و معیشتی از جمله کاهش تورم، کنترل گرانی‌ها، مهار نرخ ارز و تقویت پول ملی از مهم‌ترین اولویت‌های مجلس محسوب می‌شود.

حاکم ممکن با اشاره به پیام رهبر انقلاب گفت: نقش مجلس شورای اسلامی در پیشبرد اهداف کلان توسعه‌ای و حل مسائل اساسی جامعه راهبردی است، البته هم‌افزایی میان قوه مقننه و دولت و تمرکز بر حل چالش‌های اقتصادی و معیشتی از جمله کاهش تورم، کنترل گرانی‌ها، مهار نرخ ارز و تقویت پول ملی از مهم‌ترین اولویت‌های مجلس محسوب می‌شود.

وی افزود: تقویت سیاست کلان قوه مقننه و قوه مجریه می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در بهبود عملکرد دستگاه‌های اجرایی و ارتقای کیفیت تصمیم‌گیری‌های کلان داشته باشد. این هم‌افزایی همچنین می‌تواند به افزایش کارآمدی سیاست‌ها در حوزه اقتصادی منجر شود.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس بیان کرد: جامعه امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند مشاهده نشانه‌های واقعی امید، ثبات در مسیر حکمرانی و ترسیم چشم‌اندازی روشن از آینده است. وجود افق روشن و قابل اعتماد برای آینده کشور، نقش مهمی در افزایش اعتماد عمومی و تقویت سرمایه اجتماعی دارد. مکان عنوان کرد: ارائه نتایج ملموس از اقدامات مجلس و دولت در حوزه بهبود معیشت، کنترل تورم، مهار گرانی‌ها و امثالهم و ایجاد فرصت‌های شغلی می‌تواند به تقویت احساس امید در جامعه کمک کند. در مقابل، نبود نشانه‌های روشن از پیشرفت، می‌تواند موجب کاهش اعتماد عمومی و افزایش نگرانی‌های اجتماعی شود.

وی تأکید کرد: مجلس در ایجاد هماهنگی میان نهادهای اجرایی و ارائه مسیر روشن برای آینده کشور به‌ویژه در مباحث اقتصادی به عنوان یکی از عوامل کلیدی نقش بسزایی دارد.

گرانی خودروهای مونتاژی بدون بهبود کیفیت پذیرفتنی نیست

دبیر کمیسیون صنایع و معادن در مجلس، با انتقاد از افزایش قیمت خودروهای مونتاژی، گفت: این افزایش قیمت‌ها بدون بهبود کیفیت محصولات انجام شده و از نظر فنی و اقتصادی قابل توجیه نیست.

علی حدادی، نماینده ملتان، ساوجبلاغ، نوره‌آباد و چهارباغ در مجلس شورای اسلامی، با انتقاد از افزایش قیمت برخی خودروهای مونتاژی، گفت: این افزایش قیمت‌ها بدون بهبود کیفیت محصولات انجام شده و از نظر فنی و اقتصادی قابل توجیه نیست.

دبیر کمیسیون صنایع و معادن مجلس اظهار کرد: وظیفه دستگاه‌های مسئول از جمله دولت، وزارت صنعت، معدن و تجارت، شورای رقابت، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و سایر نهادهای نظارتی، پیگیری و نظارت بر روند قیمت‌گذاری خودرو است. در این زمینه جلسات متعددی با مسئولان مربوطه برگزار شده و کمیسیون صنایع و معادن در حال پیگیری است. وی افزود: بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد افزایش قیمت خودروها در شرایطی صورت گرفته که افزایش کیفیت و هیچ ارتقای محسوسی در کیفیت بدنه، کیفیت سوخت، میزان مصرف سوخت و سایر شاخص‌های فنی خودروها مشاهده نمی‌شود. این نماینده مجلس تصریح کرد: افزایش قیمت محصولات خودرویی بدون ارائه دلایل فنی و اقتصادی روشن، قابل قبول نیست و باید پاسخ روشنی در این خصوص ارائه شود چرا که در بحث مواد اولیه نیز کمبودی ندارند.

به گزارش فارس، اخیراً بازار خودرو شاهد یکی از کم‌سابقه‌ترین موج‌های افزایش قیمت در محصولات مونتاژی بوده است. برخی شرکت‌های خودروساز و مونتاژکار، شرایط ناشی از جنگ و حملات صورت گرفته به برخی زیرساخت‌های صنعتی و فولادی کشور را از دلایل اصلی رشد قیمت‌ها عنوان کرده‌اند. این در حالی است که موجودی مواد اولیه و ذخایر فولادی کشور در وضعیت مناسبی قرار داشته و کمبود جدی در این حوزه گزارش نشده است.

از همین رو، بخشی از نمایندگان مجلس معتقدند افزایش قیمت‌های اخیر بیش از آنکه ناشی از افزایش واقعی هزینه‌های تولید باشد، تحت تأثیر ساختار غیررقابتی بازار خودرو قرار دارد. تأخیر در اجرای کامل مصوبه مجلس شورای اسلامی درباره واردات خودروهای دست دوم و گندنی روند ورود این خودروها به بازار، موجب شده است فضای رقابتی مورد انتظار شکل نگیرد و خودروسازان و مونتاژکاران همچنان امکان اعمال افزایش قیمت‌ها را داشته باشند.

مردم زیر فشار تورم‌اند؛ کالابرگ باید تقویت شود

نایب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس با بیان اینکه، در بودجه سال ۱۴۰۵ اعتبار قابل توجهی برای منابع کالابرگ پیش‌بینی شده است، گفت: دولت مکلف است تورم افزایش دهد.

علی جعفری آذر نماینده تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی گفت: از فروردین ماه سال جاری، قرار بود مبلغ کالابرگ افزایش پیدا کند. بر اساس آنچه که رئیس‌جمهور، وزیر رفاه و سایر مسئولان مرتبط موضوع در دولت در دی ماه سال گذشته

در مجلس شورای اسلامی اعلام کردند، این مبلغ متناسب با نرخ تورم کشور باید افزایش یابد؛ بنابراین، با توجه به قانون بودجه سال جاری و وعده‌های داده‌شده از سوی دولت و همچنین در شرایطی که افزایش قیمت کالاها و خدمات در کشور به وجود آمده، دولت مکلف است طبق قانون نسبت به افزایش مبلغ کالابرگ اقدام کند.

وی افزود: در بودجه سال ۱۴۰۵ نیز اعتبار قابل توجهی برای این موضوع پیش‌بینی شده و بیش از ۹۰۰ هزار میلیارد تومان منابع برای کالابرگ در نظر گرفته شده است.

نمایند تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس، بیان کرد که با توجه به تورم موجود، دولت می‌بایست از اردیبهشت‌ماه این افزایش را اعمال می‌کرد و در ادامه افزود: در گفت‌وگوهایی که طی ماه گذشته انجام شد، بحث بر سر میزان افزایش بود، زیرا اولاً در جریان شرایط جنگی مشخص شد سیاست کالابرگ یکی از بهترین روش‌های حمایت از مردم در شرایط جنگی و ترمیمی است. دولت از این جهت تکلیف قانونی دارد که مبلغ کالابرگ را متناسب با تورم افزایش دهد که در غیر این صورت، این اقدام نوعی تخلف محسوب شود. در شرایط تورمی کنونی، رهاکردن مردم در برابر قیمت‌های بالا، جفا در حق آنان است.

نایب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس، خاطرنشان کرد: در جلسه مشترک با وزیر کار، تأکید ما بر این بود که افزایش مبلغ کالابرگ در خردادماه اعلام و اجرایی شود. با این حال، سخنگوی محترم دولت در ابتدای هفته گذشته اعلام کردند که چنین برنامه‌ای برای ماه جاری وجود ندارد که در نظر ما این رویکرد مسئولانه نیست. درست است که تأمین منابع کشور دشوار شده، اما مردم نیز در شرایط سختی از افزایش قیمت‌ها قرار دارند، با باید قیمت‌ها کاهش یابد یا سطح حمایت‌ها افزایش پیدا کنند؛ چرا که نمی‌توان هم شاهد افزایش تورم بود هم حمایت دولت از مردم کاهش یابد.

جعفری آذر با بیان اینکه انتظار می‌رود رئیس‌جمهور در روزهای باقی‌مانده خردادماه تصمیم جدی در این زمینه اتخاذ کند؛ گفت: مردمی که بیش از سه ماه برای حمایت از نظام، در خیابان‌اند، با شسته قیمت‌های جدی در این شرایط هستند. وی در پایان اعلام کرد: به نظر بنده، تقویت سیاست کالابرگ با توجه به شرایط فعلی علاوه بر حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، موجب حمایت مستقیم از تولیدات بخش کشاورزی نیز خواهد شد. همچنین، اگر مردم مصرف‌مناسب کالاهای اساسی را داشته باشند، این امر به ارتقای سلامت جامعه و تولیدات کشور نیز کمک خواهد کرد.

علی حدادی، نماینده ملتان، ساوجبلاغ، نوره‌آباد و چهارباغ در مجلس شورای اسلامی، با انتقاد از افزایش قیمت برخی خودروهای مونتاژی، گفت: این افزایش قیمت‌ها بدون بهبود کیفیت محصولات انجام شده و از نظر فنی و اقتصادی قابل توجیه نیست.

دبیر کمیسیون صنایع و معادن مجلس اظهار کرد: وظیفه دستگاه‌های مسئول از جمله دولت، وزارت صنعت، معدن و تجارت، شورای رقابت، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و سایر نهادهای نظارتی، پیگیری و نظارت بر روند قیمت‌گذاری خودرو است. در این زمینه جلسات متعددی با مسئولان مربوطه برگزار شده و کمیسیون صنایع و معادن در حال پیگیری است. وی افزود: بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد افزایش قیمت خودروها در شرایطی صورت گرفته که افزایش کیفیت و هیچ ارتقای محسوسی در کیفیت بدنه، کیفیت سوخت، میزان مصرف سوخت و سایر شاخص‌های فنی خودروها مشاهده نمی‌شود.

این نماینده مجلس تصریح کرد: افزایش قیمت محصولات خودرویی بدون ارائه دلایل فنی و اقتصادی روشن، قابل قبول نیست و باید پاسخ روشنی در این خصوص ارائه شود چرا که در بحث مواد اولیه نیز کمبودی ندارند.

به گزارش فارس، اخیراً بازار خودرو شاهد یکی از کم‌سابقه‌ترین موج‌های افزایش قیمت در محصولات مونتاژی بوده است. برخی شرکت‌های خودروساز و مونتاژکار، شرایط ناشی از جنگ و حملات صورت گرفته به برخی زیرساخت‌های صنعتی و فولادی کشور را از دلایل اصلی رشد قیمت‌ها عنوان کرده‌اند. این در حالی است که موجودی مواد اولیه و ذخایر فولادی کشور در وضعیت مناسبی قرار داشته و کمبود جدی در این حوزه گزارش نشده است.

از همین رو، بخشی از نمایندگان مجلس معتقدند افزایش قیمت‌های اخیر بیش از آنکه ناشی از افزایش واقعی هزینه‌های تولید باشد، تحت تأثیر ساختار غیررقابتی بازار خودرو قرار دارد. تأخیر در اجرای کامل مصوبه مجلس شورای اسلامی درباره واردات خودروهای دست دوم و گندنی روند ورود این خودروها به بازار، موجب شده است فضای رقابتی مورد انتظار شکل نگیرد و خودروسازان و مونتاژکاران همچنان امکان اعمال افزایش قیمت‌ها را داشته باشند.

نایب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس با بیان اینکه، در بودجه سال ۱۴۰۵ اعتبار قابل توجهی برای منابع کالابرگ پیش‌بینی شده است، گفت: دولت مکلف است تورم افزایش دهد.

علی جعفری آذر نماینده تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی گفت: از فروردین ماه سال جاری، قرار بود مبلغ کالابرگ افزایش پیدا کند. بر اساس آنچه که رئیس‌جمهور، وزیر رفاه و سایر مسئولان مرتبط موضوع در دولت در دی ماه سال گذشته

در مجلس شورای اسلامی اعلام کردند، این مبلغ متناسب با نرخ تورم کشور باید افزایش یابد؛ بنابراین، با توجه به قانون بودجه سال جاری و وعده‌های داده‌شده از سوی دولت و همچنین در شرایطی که افزایش قیمت کالاها و خدمات در کشور به وجود آمده، دولت مکلف است طبق قانون نسبت به افزایش مبلغ کالابرگ اقدام کند.

وی افزود: در بودجه سال ۱۴۰۵ نیز اعتبار قابل توجهی برای این موضوع پیش‌بینی شده و بیش از ۹۰۰ هزار میلیارد تومان منابع برای کالابرگ در نظر گرفته شده است.

نمایند تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس، بیان کرد که با توجه به تورم موجود، دولت می‌بایست از اردیبهشت‌ماه این افزایش را اعمال می‌کرد و در ادامه افزود: در گفت‌وگوهایی که طی ماه گذشته انجام شد، بحث بر سر میزان افزایش بود، زیرا اولاً در جریان شرایط جنگی مشخص شد سیاست کالابرگ یکی از بهترین روش‌های حمایت از مردم در شرایط جنگی و ترمیمی است. دولت از این جهت تکلیف قانونی دارد که مبلغ کالابرگ را متناسب با تورم افزایش دهد که در غیر این صورت، این اقدام نوعی تخلف محسوب شود. در شرایط تورمی کنونی، رهاکردن مردم در برابر قیمت‌های بالا، جفا در حق آنان است.

نایب رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس، خاطرنشان کرد: در جلسه مشترک با وزیر کار، تأکید ما بر این بود که افزایش مبلغ کالابرگ در خردادماه اعلام و اجرایی شود. با این حال، سخنگوی محترم دولت در ابتدای هفته گذشته اعلام کردند که چنین برنامه‌ای برای ماه جاری وجود ندارد که در نظر ما این رویکرد مسئولانه نیست. درست است که تأمین منابع کشور دشوار شده، اما مردم نیز در شرایط سختی از افزایش قیمت‌ها قرار دارند، با باید قیمت‌ها کاهش یابد یا سطح حمایت‌ها افزایش پیدا کنند؛ چرا که نمی‌توان هم شاهد افزایش تورم بود هم حمایت دولت از مردم کاهش یابد.

جعفری آذر با بیان اینکه انتظار می‌رود رئیس‌جمهور در روزهای باقی‌مانده خردادماه تصمیم جدی در این زمینه اتخاذ کند؛ گفت: مردمی که بیش از سه ماه برای حمایت از نظام، در خیابان‌اند، با شسته قیمت‌های جدی در این شرایط هستند. وی در پایان اعلام کرد: به نظر بنده، تقویت سیاست کالابرگ با توجه به شرایط فعلی علاوه بر حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، موجب حمایت مستقیم از تولیدات بخش کشاورزی نیز خواهد شد. همچنین، اگر مردم مصرف‌مناسب کالاهای اساسی را داشته باشند، این امر به ارتقای سلامت جامعه و تولیدات کشور نیز کمک خواهد کرد.

اخبار

اولویت تأمین مالی در شرایط جدید اقتصاد ایران چیست؟

✚ در شرایطی که اقتصاد کشور هم‌زمان با آثار تورمی و فشارهای سمت تقاضا مواجه است، سیاست‌های تأمین مالی باید بازنگری شود. در شرایطی که اقتصاد کشور در مرحله‌ای حساس از گذار از تنش ناشی از جنگ و همچنین بازگشت تدریجی آثار تورمی ناشی از جنگ اخیرقرار دارد، نحوه هدایت تسهیلات بانکی و اولویت‌بندی تأمین مالی به یکی از مهم‌ترین ابزارهای سیاست‌گذاری اقتصادی تبدیل شده است. تجربه ماه‌های اخیر نشان می‌دهد که هم‌زمان با افزایش فشارهای هزینه‌ای، رشد نقدینگی و بروز نشانه‌های تورم مابهانه بالا (براساس اعلام مرکز آمار ایران حدود ۸ تا ۷ درصد در ماه‌های فروردین و اردیبهشت)، ضرورت بازطراحی مسیر تخصیص منابع بانکی بیش از گذشته احساس می‌شود. در چنین فضای، سیاست‌گذاران اقتصادی و پولی در کشور، با یک دوگانه پیچیده مواجه است: از یک سو باید از تولید، بازسازی ظرفیت‌های آسیب‌دیده و حفظ اشتغال حمایت کند و از سوی دیگر، از تشدید فشارهای تورمی ناشی از توزیع نامتوازن و غیرهدفمند تسهیلات جلوگیری نماید. این تعادل ظریف، تعیین‌کننده مسیر ثبات یابی ثباتی اقتصاد در ماه‌های آینده خواهد بود.

اولویت‌بندی تسهیلات: از «ارزبر» به «ارزآور»
یکی از محورهای مهم در اصلاح نظام تأمین مالی، بازتعریف مفهوم اولویت‌بندی صنایع «ارزآور» در مقابل صنایع «ارزبر» است. در شرایط محدودیت منابع ارزی و فشارهای سمت عرضه، هدایت تسهیلات بانکی به سمت فعالیت‌هایی که توان صادراتی سریع، پایدار و قابل اتکا دارند، می‌تواند نقش کلیدی در تثبیت بازار ارز و کنترل تورم ایفا کند.

صنایع ارزآور معمولاً دارای ویژگی‌هایی هستند که آن‌ها را از سایر بخش‌ها متمایز می‌کند:

-امکان صادرات کوتاه‌مدت و بازگشت سریع ارز
-وابستگی کمتری به واردات مواد اولیه
-ارزش افزوده بالا نسبت به مصرف ارز
-پیوند مستقیم با بازارهای منطقه‌ای و جهانی
در مقابل، صنایع ارزبر یا وابستگی بالا به واردات مواد اولیه، تجهیزات یا فناوری، در شرایط محدودیت ارزی می‌توانند فشار مضاعفی بر بازار ارز ایجاد کنند و در زنجیبات به افزایش نرخ تورم وارداتی منجر شوند.

نقش تسهیلات بانکی در تشدید یا کنترل تورم
یکی از چالش‌های مهم نظام بانکی و تأمین مالی در سال‌های اخیر، توزیع غیرهدفمند تسهیلات و انحراف منابع به سمت فعالیت‌های غیرمولد یا کم‌بازده بوده است. این مسئله در شرایطی که اقتصاد با شوک‌های بیرونی و محدودیت‌های تجاری مواجه است، می‌تواند به رشد نقدینگی بدون پشتوانه تولیدی منجر شود.

در واقع، اگر تسهیلات بانکی بدون اولویت‌بندی دقیق به بخش‌های کم‌بازده یا واردات‌محور تخصیص یابد، نتیجه‌آن افزایش تقاضای ارز، فشار بر بازار ارز و درنهایت تشدید تورم خواهد بود. در مقابل، هدایت منابع به سمت تولید صادرات‌محور می‌تواند هم‌زمان دو اثر مثبت ایجاد کند: در شرایطی که کشور در فضای سیاست‌های منطقه‌ای قرار دارد، اقتصاد معمولاً با دو فشار هم‌زمان مواجه می‌شود: کاهش اطمینان سرمایه‌گذاری و افزایش انتظارات تورمی. در چنین شرایطی، سیاست‌گذار پولی باید از یک سو انقباض شدید اعتباری که به رکود منجر می‌شود جلوگیری کند و از سوی دیگر، مانع از انبساط بی‌ضابطه تسهیلات شود. به بیان دیگر، سیاست پولی نیازمند یک هدایت هوشمند اعتباری« است؛ مدلی که در آن منابع بانکی به جای توزیع گسترده و غیرهدفمند، به سمت بخش‌هایی هدایت می‌شود که بیشترین بازده اقتصادی و ارزی را دارند.

صادرات سریع، حلقه اتصال تولید و ثبات ارز
تمرکز بر صنایع دارای صادرات سریع، می‌تواند به عنوان یکی از محورهای اصلی سیاست تأمین مالی مورد توجه قرار گیرد. این صنایع معمولاً در زنجیره تأمین تورم‌زا عمل می‌کنند و قادرند در بازه زمانی کوتاه، ارز حاصل از صادرات را به اقتصاد بازگردانند. این ویژگی از دو جهت اهمیت دارد: کاهش فشار بر منابع ارزی بانک مرکزی
-افزایش سرعت گردش ارز در اقتصاد ملی
در چنین چارچوبی، حمایت بانکی هدفمند از این صنایع، نه تنها به رشد تولید داخلی کمک می‌کند، بلکه به عنوان یک ابزار غیرمستقیم در کنترل نرخ ارز نیز عمل می‌نماید.

رابط سیاست تسهیلاتی با سامانه‌های نظارتی
یکی از الزامات اجرای موفق این رویکرد، اتصال نظام تسهیلات‌دهی به سامانه‌های نظارتی از جمله سامانه جامع تجارت است. این اتصال می‌تواند امکان رصد جریان کالا، ارز و تسهیلات را فراهم کند و از انحراف منابع به سمت فعالیت‌های غیرمولد جلوگیری نماید. در واقع، شفاف‌سازی جریان مالی و تجاری، پیش‌شرط اجرای سیاست‌های هدفمند در حوزه اعتبارات بانکی است. اقتصاد کشور در شرایطی قرار دارد که هم‌زمان نیازمند حمایت از تولید و مهار تورم است؛ دو هدفی که در ظاهر متضاد به نظر می‌رسند اما در عمل از مسیر یک سیاست اعتباری هوشمند قابل جمع هستند. اولویت‌بندی صنایع ارزآور، اصلاح الگوی تسهیلات بانکی، کنترل جریان منابع به سمت فعالیت‌های کم‌بازده و تمرکز بر صادرات سریع، مجموعه‌ای از ابزارهایی هستند که می‌توانند به شکل هم‌زمان به افزایش عرضه ارز، تثبیت بازارها و کاهش فشار تورمی کمک کنند. به گزارش تسنیم، همانطور که در ابتدا اشاره شد در شرایطی که اقتصاد کشور هم‌زمان با آثار تورمی ناشی از شوک‌های اخیر و فشارهای سمت تقاضا مواجه است، بازنگری در الگوی تخصیص تسهیلات بانکی به یکی از محورهای اصلی سیاست‌گذاری پولی تبدیل شده است؛ به‌گونه‌ای که تمرکز بر صنایع ارزآور و صادرات‌محور به عنوان راهکاری برای حمایت از تولید و هم‌زمان مهار تورم مورد توجه قرار گرفته است. درنهایت، موفقیت این سیاست‌ها وابسته به یک اصل کلیدی است: «هدایت هدفمند منابع مالی به جای توزیع گسترده و غیرهدفمند». اگر این اصل در سیاست‌گذاری پولی به‌درستی اجرا شود، می‌توان امیدوار بود که اقتصاد کشور در مسیر بازسازی پایدار و کنترل تدریجی تورم حرکت کند، بدون آنکه فشار مضاعفی بر بخش تولید وارد شود.

Charsogh newspaper
نبخ اقتصاد
۱۷ خرداد ۱۴۰۵
شماره ۴۷۷
را در دست بگیرید

خلیج فارس در آستانه جدایی امنیتی از آمریکا

گزارش

محمد امین حق‌گو

گارتنااس اقتصادی

✚ قدرت‌های بزرگ، خلیج فارس را یک انبار سوخت استراتژیک دیده‌اند اما واگوی مناسبات حاکم بر یک سده اخیر حکایت از آن دارد که قدرت‌های بزرگ، منطقه خلیج فارس را در قالب یک انبار بزرگ سوخت و سکویی برای پیشبرد مطامع استراتژیک خود ارزیابی کرده‌اند و نسبت به جغرافیای این سرزمین به عنوان مأمنی برای شرکای پایدار نگاهی نداشته‌اند. رفتار بریتانیا در سال ۱۹۲۲ که منجر به بخشش بخش وسیعی از خاک کویت شد ورها کردن یمن در کوران حوادث دهه ۱۹۶۰، نشانه‌های اولیه این رویکرد منفعت‌طلبانه محسوب می‌شود. واشنگتن نیز در بزنگاه‌های تاریخی، مسیر مشابهی را در پیش گرفت. رها کردن متحد دیرینه‌ای چون محمدرضا پهلوی در بحبوحه انقلاب ۱۳۵۷ و بی‌عملی آشکار در زمان سقوط حسنی مبارک و وقایع بحرین، بر این واقعیت صحه گذاشت که تعهدات کاخ سفید به‌طور مستقیم با مصالح لحظه‌ای و نوسانات سیاسی داخلی اش گره خورده و وفاداری آن‌ها عمری به کوتاهی‌منافع سناوتورهای آمریکایی دارد.

تجربیات سال‌های اخیر ابعاد جدیدی از این عدم اطمینان را آشکار کرد. در سپتامبر ۲۰۱۹ میلادی، زمانی که قلب تپنده تاسیسات نفتی بقیق و خریص زیر ضربات قرار گرفت و تولید انرژی با مخاطره روبه‌رو شد، سکوت معنادار ایالات متحده ثابت کرد که حمایت‌های دیپلماتیک، الزامی برای کنشگری میدانی ایجاد نمی‌کند. این رخداد به پایتخت‌های عربی پیام داد که خریدهای نظامی سنگین و قراردادهای هنگفت تسلیحاتی، تضمینی برای ورود مستقیم سربازان آمریکایی به میدان‌های سخت نبرد نیست. حتی در سال ۲۰۲۵، با وجود استقرار تجهیزات راداری پیشرفته، مشاهده شد که خاک قطر هم از آسیب‌های مستقیم در امان نماند و سپرهای دفاعی وارداتی قدرت کافی برای جلوگیری از سرایت تنش‌ها به زیرساخت‌های این کشور را نداشتند.

تکرار این وقایع تاریخی و میدانی ثابت می‌کند که تکیه بر سازوکارهای دفاعی خریداری‌شده، پیامدهای راهبردی سنگینی به دنبال دارد و امنیت ملی در قالب یک کالای تجاری قابل معامله در بازارهای جهانی نیست. میزبانی از نیروهای نظامی بیگانه هزینه‌های گزافی به پایدار ملی کشورهای تحمیل می‌کند و این سرمایه‌های حیاتی به جای آنکه صرف تقویت بنیان‌های دورنی شوند، برای نگهداری ساختارهایی هزینه می‌گردند که در روزهای

تاریخچه

خلیج فارس در طول تاریخ، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز تجاری و استراتژیک منطقه شناخته شده است. این منطقه به‌دلیل موقعیت استراتژیک خود، همواره مورد توجه قدرت‌های بزرگ بوده است. در طول تاریخ، این منطقه شاهد حملات و تصرفات متعددی بوده است. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد.

خلیج فارس در طول تاریخ، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز تجاری و استراتژیک منطقه شناخته شده است. این منطقه به‌دلیل موقعیت استراتژیک خود، همواره مورد توجه قدرت‌های بزرگ بوده است. در طول تاریخ، این منطقه شاهد حملات و تصرفات متعددی بوده است. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد.

خلیج فارس در طول تاریخ، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز تجاری و استراتژیک منطقه شناخته شده است. این منطقه به‌دلیل موقعیت استراتژیک خود، همواره مورد توجه قدرت‌های بزرگ بوده است. در طول تاریخ، این منطقه شاهد حملات و تصرفات متعددی بوده است. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد. در سال ۱۹۷۱، آمریکا با تصرف این منطقه، کنترل خود را بر این منطقه تثبیت کرد.

بحرانی، کارایی لازم را از خود نشان ندهاد.
هاند. واقعیت‌های موجود بر این منطق استوار است که اتکا به ارزش‌های خارجی، هزینه حفظ ثبات را مستقیماً از داریایی‌های استراتژیک این کشورها کسرمی‌کند، بدون آنکه در لحظات حساس، مصونیت واقعی برای آن‌ها به ارمان ییاورد.

اقتصاد ریشه‌دار ایران در تلاطم بحران‌ها

کسانی که در اتاق‌های فکر غربی رویای فروپاشی نظام سیاسی ایران را در سرمی‌پرووراندند، حافظه تاریخی ضعیفی دارند. جمهوری اسلامی ایران نه در فضای گلخانه‌ای، بلکه در کوره‌گدازان یک جنگ هشت‌ساله با اجماع جهانی، ده‌هاهه تحریم خردکننده و کارزارهای ترور و خرابکاری قوام یافته است. تکیه بر این تصور که با بمباران یا فشارهای موقت، اراده ایران در تنگه هرمز و پهنه دریای عمان عقب می‌نشیند، نوعی انتحار سیاسی است. ایران امروز یک واقعیت ژئوپلیتیک صلب است که ظرفیت بازاندزنگی خود را تا دوردست‌ها بسط داده است. توانمندی و پهلادی و موشکی جمهوری اسلامی ایران اکنون یک متغیر مستقل در موازنه قدرت جهانی است. از این‌رو تداوم جنگ برای کشورهای خلیج فارس جزویرانی زیرساخت‌هایی که دهه‌ها برای ساخت‌شان زحمت کشیده‌اند، به همراه خواهد داشت. بازگیران خردمند در مسقط، ابوظبی و ریاض دریافته‌اند که ایران قدرتمند را باید به عنوان رکن رکن امنیت منطقه‌ای پذیرفت، نه تهدیدی که فراس‌ات توسط بیگانه حذف شود؛ چراکه بیگانه رفتنی است و همسایه ابدی.

نقشه راه «وستفالی» و بازگشت به آغوش منطقه
تلاطم‌های کنونی در منطقه حامل پیام‌های درگرون‌کننده‌ای هستند و شرایطی را پدید آورده‌اند که می‌توان آن را سرفصل جدیدی در آگاهی سیاسی و جغرافیایی خلیج فارس قلمداد کرد. عبور از چالش‌های فعلی ایجاب می‌کند که پایتخت‌های حاشیه جنوبی این حوضه آبی، دست به اصلاحات عمیق و جدی در رویکردهای امنیتی خود بزنند. این کشورها در وضعیتی قرار دارند که باید بین تداوم میزبانی از کانون‌های بحران‌آفرین بین‌المللی و گام نهادن در مسیر مشارکت در یک نظم کاملاً یک‌رژیم همکاری بومی تعریف کرده بومی، مسیری روشن را انتخاب کنند. انتخاب رویکرد دوم، به معنای پذیرش مسئولیت مستقیم در تأمین آرامش منطقه و پایان دادن به وابستگی‌های هزینه‌زایی است که در زمان وقوع درگیری‌های واقعی، کارایی خود را از دست می‌دهند. پی‌ریزی یک معاهده فراگیر منطقه‌ای، اصلی‌ترین پیش‌نهاد راهبردی برای رسیدن به این مقصد است. در این چارچوب، تخلیه تدریجی و برنامه‌ریزی‌شده نیروهای نظامی ایالات متحده از خاک منطقه به عنوان محور اصلی توافق در نظر گرفته می‌شود.

اخبار

به یک شاهراه تجاری یکپارچه تبدیل کند.
نبايد فراموش کرد که تکنولوژی‌های نوین مانند جنگال (جنگ الکترونیکی) و پدافند لایه‌ای، باید در اختیار کشورهای منطقه باشد تا به جای رقابت با یکدیگر، علیه تهدیدات مشترک به کار گرفته شوند. هدف نهایی، پیوند دادن منافع ملی ایران به شکوفایی بنادر دومی، دوحه و دمام است، به طوری که هرگونه آسیب به هر طرف، جراحث برپیکره کل منطقه تلقی شود.

در فراسوی فرار از تله حفرات

ارزش‌های منطقه تا به امروز در تله «نمایندگی نظامی» گرفتار بوده‌اند. خرید هواپیماهای فوق پیشرفته بدون داشتن راهبرد دفاعی بومی، فقط به سود کارخانه‌های اسلحه‌سازی آمریکاست. موفقیت‌های موزدی مانند عملیات‌های آبی-خاکی امارات در یمن یا تسلط اپراتورهای پدافندی بر سامانه‌های ضد موشکی نشان می‌دهد که ظرفیت لازم برای استقلال دفاعی وجود دارد. اکنون زمان آن رسیده که توانمندی مین‌روبی دریایی، پدافند هوایی مشترک و مقابله با نفوذ یهودای، به جای اتکا به انگلیس و آمریکا، از طریق همکاری با ایران و تکیه بر ظرفیت‌های داخلی ارتقا یابد. خروج آمریکا نه فقط باعث خلأ قدرت نخواهد شد، بلکه تمرکز کشورهای منطقه را بر تقویت رده‌های دفاعی خود افزایش داده و اعتماد به نفس ملی را جایگزین «حفرات ناشی از تحت‌الحماگی» می‌کند.

شمارش معکوس برای انتخابی سرنوشت‌ساز

واقعیت‌های سیاسی در راهروهای قدرت واشنگتن نشان می‌دهد که هر دو جناح اصلی، خواه دموکرات و خواه جمهوری خواه، ناگزیر به پاسخگویی به مطالبه عمومی معیشتی و اقتصادی شهروندان خود مبنی بر پایان دادن به درگیری‌های فرس‌آینده و پرهزینه در غرب آسیا هستند. این خستگی راهبردی، اراده سیاستمداران آمریکایی را به سمتی هدایت کرده که کاهش تعهدات نظامی فرمانطقه‌ای را در اولویت قرار دهند. رفتارهای عملگرایانه عناصری نظیر دونالد ترامپ گویای این حقیقت است که پیوندهای این کشور لزوماً بر پایه وفاداری به شرکای سنتی استوار نیست و امضای توافقات جدید یا رها کردن ناگهانی متحدان، به سهولت و فقط برای کسب دستاوردهای تبلیغاتی یا جلب رضایت افکار عمومی داخلی انجام می‌شود. در چنین شرایطی، تکیه بر تضمین‌های امنیتی کاخ سفید با مخاطرات بزرگی همراه است و کشورهای منطقه با بازنگری مواجه‌اند که اولویت‌های خود را بر اساس ترانه‌نامه‌های مالی و ملاحظات انتخاباتی تنظیم می‌کند.

در جبهه مقابل، جمهوری اسلامی ایران این تحولات ژئوپلیتیک را ب‌بستری مناسب برای تبدیل اقتدار تثبیت‌شده خود به یک ثبات پایدار در حوزه‌های اقتصادی و دیپلماتیک ارزیابی می‌کند. نظام اسلامی در طول دهه‌های اخیر نشان داده که در اوج صلابت راهبردی، سیاست حسن همجواری و همکاری منطقه‌ای را به عنوان یک اصل اصیل دنبال می‌کند. این رویکرد تعاملی بر این منطق استوار است که توانمندی‌های دفاعی ایران می‌تواند پشتوانه‌ای برای امنیت کل منطقه باشد. مشروط بر اینکه کشورهای همسایه، جغرافیای خود را به کانون نبرد یا اتاق جنگ نیروهای معاند تبدیل نکنند. زمانی که پایتخت‌های حاشیه خلیج فارس استقلال خود را در عدم میزبانی از تهدیدات خارجی به اثبات برسانند، اراده ایران برای ارائه تضمین عالی و مشارکت در پروژه‌های بزرگ اقتصادی چند برابر خواهد شد.

تحولات جاری، آغازگر فصلی نوین در تاریخ منطقه است که در آن الگوهای قدیمی و سلسله‌مراتبی جای خود را به مناسباتی مبتنی بر احترام متقابل و همکاری‌های برادرانه می‌دهند. خروج مرحله‌بندی‌شده ایالات متحده از این پهنه آبی، به جای آنکه موجب بی‌ثباتی گردد، مسیر را برای شکوفایی ظرفیت‌های بومی هموار می‌سازد. انباشت این توافقات امنیتی و بیوند‌های راهبردی در درازمدت، همانند فشاری که در اتمام قی ششمه‌ساز جمع می‌شود، درنهایت به شکلی فوری نظم جدیدی از هم‌تندگی اقتصادی و امنیتی را پدید خواهد آورد. امنیت، محصولی است که باید در خاک همین منطقه ریشه داشته باشد و همانند یک گیاه نزاراتی، در برابر طوفان‌های سیاسی سست نخواهد بود. اکنون مالکان حقیقی خلیج فارس در برابر فرصتی تاریخی برای تدوین یک سرنوشت مشترک قرار دارند که در آن، خروج بیگانگان به معنای آغاز عصرافراه و عزتمندی با تکیه بر توان داخلی است.

موسسه فیچ درباره تبعات اقتصادی جنگ علیه ایران در دنیا هشدار داد

سپس از سال ۲۰۲۷ روند کاهش نرخ‌ها را از سر خواهند گرفت. همچنین انتظار می‌رود بانک مرکزی اروپا در ماه ژوئن نرخ بهره را افزایش دهد، اما در سال آینده این اقدام را معکوس کند.

به نوشته وال استریت، یکی از مؤلفه‌هایی که بخشی از آثار منفی جنگ را جبران کرده، رونق فعالیت‌های مرتبط با هوش مصنوعی به‌ویژه در آسیاست. براین کولتون، اقتصاددان ارشد فیچ، در این باره گفت: جهان در میانه یک جهش بسیار چشمگیر در هزینه‌کرد در حوزه فناوری اطلاعات قرار دارد و این موضوع در کوتاه‌مدت تا حدی از افت فعالیت‌های اقتصادی به‌ویژه در آسیا جلوگیری می‌کند. توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی تقاضای سیری‌ناپذیری برای تراشه‌ها و محصولات مرتبط ایجاد کرده و به عاملی حیاتی برای اقتصادهای صادرکننده این فناوری همچون تایوان و کره جنوبی تبدیل شده است. با این حال، فیچ با اشاره به اینکه «هرچند رونق هوش مصنوعی تاکنون به رشدی بی‌سابقه بازارهای سهام، افزایش سود شرکت‌ها و تقویت اقتصاد در مقیاس گسترده کمک کرده است، هشدار دارد که گدگ شدن محسوس رشد اقتصادی می‌تواند این روند را به‌طور ناگهانی متوقف کند.»

می‌گذارد که متوسط قیمت نفت در سال ۲۰۲۶ ۱۰۰ دلار در هر بشکه برسد. ارزش سهام ۱۰ درصد کاهش یابد و شرایط اعتباری دشوارتر شود. در چنین شرایطی، رشد اقتصادی آمریکا طی ۱۲ ماه آینده ممکن است به تنها ۰٫۸ درصد سقوط کند، و واقعی نفت تا ۱۷۰ دلار در هر بشکه جهش کرد. همچنین از سال ۱۹۸۰ تاکنون سهم مصرف نفت در اقتصاد فیچ در سناریوی پایه خود انتظار دارد که اقتصاد آمریکا ۱٫۹ درصد و رشد منطقه یورو ۰٫۹ درصد رشد کند؛ در هر دو رقم پایین‌تر از برآورد‌های قبلی هستند. با این حال، پیش‌بینی رشد اقتصادی چین به ۴٫۶ درصد افزایش یافته است؛ زیرا عملکرد این کشور در سه‌ماهه نخست سال فراتر از انتظار بود و عملکرد صادراتی آن نیز انعطاف‌پذیری قابل توجهی داشت. طبق پیش‌بینی این موسسه، بانک مرکزی آمریکا (فدرال رزرو) و بانک مرکزی انگلیس در سال جاری نرخ‌های بهره را بدون تغییر حفظ خواهند کرد و

^[1] موسسه فیچ درباره تبعات اقتصادی جنگ علیه ایران در دنیا هشدار داد

خطر حذف ۱٫۳ میلیون شغل در اروپا به دلیل جنگ علیه ایران

❏ کمیسر اشتغال اتحادیه اروپا گفت: جنگ علیه ایران ممکن است تا ۱٫۳ میلیون شغل را در اتحادیه اروپا به خطر بیندازد.

روکسانا مینزاتو، کمیسرا اشتغال اتحادیه اروپا گفت: افزایش هزینه‌های انرژی، تأثیر منفی خاصی بر خانوارهای کم‌درآمد اروپا خواهد گذاشت. به همین دلیل توصیه می‌شود همه کشورهای عضو، اقدامات هدفمندی برای حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر انجام دهند.

پیامدهای تجاوز آمریکا و رژیم صهیونیستی به ایران، تأثیرات ملموسی بر اقتصاد اروپا داشته و قیمت انرژی را به شدت افزایش داده است. بر اساس آخرین پیش‌بینی‌های اقتصادی اروپا در ماه مه، جنگ علیه ایران رشد اقتصادی اروپا را کند کرده و تورم را بالا برده است.

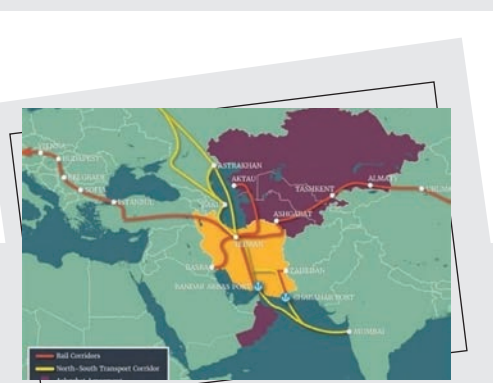
داده‌های اقتصادی مربوط به رشد و تورم در سراسر اتحادیه اروپا بسیار متفاوت است؛ شکافی که کمیسیون اروپا آن را تهدیدی برای رقابت‌پذیری می‌داند.

این بسته بهاره، بخش قابل توجهی را به اشتغال اختصاص داده و بر ترویج مشاغل باکیفیت و چگونگی مقابله کشورهای اتحادیه اروپا با کمبود نیروی ماهر در بخش‌های استراتژیک تمرکز دارد.

در این بسته آمده است، بهبود نتایج آموزشی و هماهنگ کردن بهتر مهارت‌های افراد با نیازهای بازار کار، اولویت‌های کلیدی به‌ویژه برای رفع کمبود نیروی کار و مهارت در بخش‌های استراتژیک مانند امنیت سایبری، کوانتوم، هوش مصنوعی و نیمه‌رساناها هستند

کمیسر اشتغال اتحادیه اروپا اظهار کرد: ۷۷ درصد از شرکت‌های اروپایی گزارش کردند که کمبود مهارت همچنان مانع مهمی برای سرمایه‌گذاری است. وی شرایط نامناسب کاری را عامل اصلی این کمبودها دانست. اورژولا فون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا، با افزایش عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیکی، رقابت‌پذیری را در بالاترین اولویت‌های خود قرار داده است. جدیدترین بسته بهاره نیزاین رویکرد را منعکس می‌کند و بر چگونگی تقویت جایگاه اروپا در صحنه جهانی تمرکز دارد.

یورونیوز گزارش کرد، اتحادیه اروپا می‌خواهد موانع اقتصادی در بازار واحد را کاهش دهد، محیطی مناسب‌تر برای کسب‌وکارها و سرمایه‌یجاد کند و وابستگی‌های استراتژیک به‌ویژه به چین و آمریکا را به حد اقل برساند. کمیسیون اروپا همچنین در تلاش است تا اصلاحات اقتصادی را در سطح اتحادیه اروپا تسریع کند، هرچند پیشرفت به شدت به تمایل کشورهای عضو برای اقدام وابسته است.

ترمز ایران در برابر راه ابریشم رقیب

❏ در حالی که ترکیه و قزاقستان با سرمایه‌گذاری مشترک در ناوگان دریایی خزر و راه‌اندازی خطوط ریلی جدید، کریدور میانی را تقویت می‌کنند، ایران با وجود مزیت کوتاه‌ترین مسیر، از اقدام هماهنگ برای رقابت بازمناهد و در خطر از دست دادن سهم خود از ترانزیت اوراسیا است.

در حالی که کریدور میانی با سرمایه‌گذاری‌های گسترده و همکاری‌های عالی رتبه‌سیاسی در حال جهش برای تسلط بر ترانزیت شرق-غرب اوراسیا است، ایران با کریدور جنوبی خود در موقعیتی انفعالی قرار دارد و در آستانه از دست دادن سهم قابل توجهی از بازار رقابتی شرق به غرب است. تحولات اخیر در مسیر رقیب رنگ خطری جدی برای بخش حمل‌ونقل ایران به صدا درآورده است.

هم‌زمان با تأکید برهران ترکیه و قزاقستان بر توسعه کریدور میانی به عنوان «نسخه مدرن جاده ابریشم»، این کشورها با اختصاص ناوگان دریایی اختصاصی و راه‌اندازی خطوط ریلی جدید از چین و ترکیه، گام‌های عملی برای افزایش سهم خود از ترانزیت اوراسیا برمی‌دارد.

این تحولات در شرایطی رقم می‌خورد که ایران با وجود مزیت‌های ژئوپلیتیکی منحصربه‌فرد خود، فاقد اقدامات متناسب برای حفظ و ارتقای جایگاه کریدور اصلی چین-اروپا همچون راه ابریشم-۲۰۰۰ ساله است و خطر عقب‌ماندگی در این رقابت راهبردی، جدی به نظر می‌رسد.

کریدور میانی، از وعده تا عمل

تلاش‌ها برای احیای کریدور میانی (که از چین، آسیای میانه، دریای خزر، قفقاز و ترکیه عبور می‌کند) وارد فاز عملیاتی جدیدی شده است؛ اراده سیاسی در بالاترین سطوح: در نشست ۱۴ مه ۲۰۲۶ (حدود ۲۰ روز قبل) در آستانا، روسای جمهور ترکیه و قزاقستان ضمن تمجید از یکدیگر به عنوان بزرگ‌ترین شرکای تجاری در «جهان ترک»، بر لزوم بهره‌مندی حداکثری از مزیت ژئوپلیتیکی این مسیر توافق کردند. اردوغان با توصیف این کریدور به عنوان «نسخه مدرن جاده ابریشم»، بر نقش آن در ترانزیت انرژی به غرب تأکید کرد.

رفع گلوگاه‌های زیرساختی: شرکت راه‌آهن قزاقستان (KTZ) برای رفع مشکل کمبود کشتی در دریای خزر که یکی از مهم‌ترین موانع این مسیر بود، قرارداد ساخت ۶ فرودن کشتی باری چندمنظوره را امضا کرده است. این شناورها در چین و باکو ساخته می‌شوند تا ظرفیت حمل‌ونقل دریایی کریدور را به طور قابل توجهی افزایش دهند.

افزایش خطوط ریلی عملیاتی: در اقدامی دیگر، اولین قطار باری بلوگی (قطار بهارماه) به طور مستقیم از منطقه صنعتی ازبیر ترکیه راهی شانگهای چین شد. هم‌زمان، سرویس جدید قطار باری مسیر ووهان-جاکو نیز از طریق همین کریدور راه‌اندازی شده است که کالاهایی مانند تجهیزات الکترونیکی را در ۱۸ روز به مقصد می‌رساند. این تحولات، اتصال ریلی غرب ترکیه به چین را مستقیماً برقرار می‌کند.

❏ یکشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۵

❏ چاپخانه: نگار نقش ■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲ ■ روابط عمومی: ۰۹۹۱۸۴۴۱۵۲۹

❏ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

❏ کد پستی: ۱۵۸۶۶۱۳ ■ آدرس: تهران، خیابان میرزای شیرازی، کوچه ۱۵، پلاک ۴۴، طبقه ۲

بازار نفت با کسری ۲ میلیارد بشکه‌ای روبه‌رو می‌شود

تحلیلگر ارشد بین‌المللی نفت و انرژی معتقد است: بازار نفت تا اواخر ژوئیه با کسری ۲ میلیارد بشکه‌ای روبه‌رو می‌شود

گزارش

❏ بازار جهانی نفت اکنون با خود کمبود نفت روبه‌رو نیست، بلکه با فرسایش ظرفیت‌های پنهان کنترل بحران روبه‌روست؛ یعنی ذخایر، لجستیک، بیمه، حمل‌ونقل، فرآورده‌ها و اعتماد بازار؛ به بیان ساده‌تر، جهان هنوز به نقطه‌حفظی فیزیکی نفت نرسیده، اما ضربه‌گیرهایی که اجازه داده‌اند بازار آرام‌تر از انتظار واکنش نشان دهد، در حال مصرف شدن هستند.

ذخایر استراتژیک و تجاری به‌عنوان عامل اصلی مهار شوک ناشی از جنگ میان ایران و ائتلاف آمریکایی-صهیونیستی و به دنبال آن انسداد تنگه هرمز معرفی شده‌اند؛ اما نکته مهم این است که این ذخایر منبع دائمی عرضه نیستند. آن‌ها فقط می‌توانند زمان بخرند، هرچه بحران طولانی‌تر شود، بازار متوجه می‌شود که نفت مصرف‌شده از مخازن باید دوباره جایگزین شود و همین موضوع خودش به یک بحران جدید تبدیل می‌شود.

بازار تا زمانی آرام است که بار دیگر ذخایر کافی اند؛ اما اگر این باور از بین برود، واکنش قیمتی می‌تواند ناگهانی و شدید باشد. قیمت فعلی نفت ممکن است نوعی آرامش ظاهری باشد؛ آرامشی که نه از حل بحران، بلکه از مصرف ذخایر و امید به بازگشت سریع شرایط عادی ناشی شده‌است.

نکته قابل توجه این است که مسئله فقط افزایش قیمت نفت نیست؛ بحران می‌تواند به شکل افزایش هزینه حمل‌ونقل، غذا، تولید صنعتی، انرژی خانگی، پتروشیمی و حتی کالاهای تکنولوژیک ظاهر شود؛ یعنی اثر اصلی ممکن است در زندگی روزمره مردم و هزینه تولید بینگانه‌ها دیده شود، نه فقط روی تابلوی قیمت نفت برنت.

فریدون برکشلی، تحلیلگر ارشد بین‌المللی نفت و انرژی در همین زمینه بحران تنگه هرمز را از نظر زمانی در میان تمام بحران‌هایی که تاکنون عرضه جهانی نفت با آن مواجه شده، بی‌سابقه دانست و گفت: عبور و انتقال روزانه ۲۰ میلیون بشکه نفت خام و حجم عظیمی ال.پی.جی، انواع فرآورده‌های نفتی و پتروشیمیایی از مسیر تنگه هرمز متوقف مانده و گاه به‌طور فزاینده‌چکانی محموله‌هایی به سوی بازارهای جهانی حرکت می‌کنند.

وی افزود: تا پیش از انسداد عملی تنگه هرمز، هیچ تحلیلگری را ندیدم که عددی کمتر از ۱۵۰ دلار در بشکه دربرای قیمت جهانی نفت دربی بسته شدن تنگه هرمز ذکر کرده باشد؛ اما قیمت برنت، فقط بیست و هفت درصد از سطح ۱۲۰ دلار در بشکه و یاناندرکی بالاتر، دوام آورد.

البته این رقم برای بشکه‌های گانگدی و بازارهای آتی است. نفت خام آماده تحویل، ارقام بالاتری را نشان می‌دهند، اما نه هنوز آنچنان بالا که چنین بحرانی را انعکاس دهند.

برکشلی با اشاره به وضعیت ذخایر نفتی پیش از حمله آمریکا و اسرائیل به ایران و تهدید ایران در برابره‌انسداد تنگه هرمز، اظهار کرد: در آستانه حمله آمریکا و اسرائیل به ایران و حتی پیش از تهدید ایران مبنی بر انسداد تنگه هرمز، سطح ذخایر استراتژیک نفتی و همچنین ذخایر تجاری در بالاترین میزان در ۱۰ سال اخیر قرار داشت. کشورهای عمده مصرف‌کننده با تمام‌توان از سه‌ماهه آخر ۲۰۲۵ در حال افزایش ذخایر خود بودند. شتاب در ذخیره‌سازی‌ها، یکی از نشانه‌های احتمال

❏ یکشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۵ ■ June ۷ ۲۰۲۶ ■ سال دوم ■ شماره ۴۷۷

❏ چاپخانه: نگار نقش ■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲ ■ روابط عمومی: ۰۹۹۱۸۴۴۱۵۲۹

❏ مدیر مسئول: مهدی مهرپور

❏ کد پستی: ۱۵۸۶۶۱۳ ■ آدرس: تهران، خیابان میرزای شیرازی، کوچه ۱۵، پلاک ۴۴، طبقه ۲

بازگشت نفت و گاز به بازار جهانی فوری نخواهد بود

تحلیلگر ارشد بین‌المللی نفت و انرژی با اشاره به پیامدهای حتی پس از توافق و خاتمه جنگ، توضیح داد: موضوع مهم اینجاست که در پی توافقات و خاتمه جنگ، نفت و گاز زیادی بلافاصله وارد بازار جهانی نفت نخواهد شد. در ماه‌هایی که تنگه هرمز بسته مانده، تعدادی از چاه‌ها، دچار افت تولید شده‌اند و برای بازگشت به شرایط عادی زمان لازم است. تعدادی از تأسیسات نفت و گاز در اثر جنگ، آسیب‌دیده و نیازمند بازسازی هستند. این موضوع در مورد ترمینال‌ها و بنادر هم صادق است.

وی تصریح کرد: مین‌روبی و برقراری مدیریت تردد و پروتکل‌های مربوطه در تنگه هرمز هم‌زمان بر خواهد بود. حل و فصل اختلافات مالی مابین شرکت‌های بیمه و کمپانی‌های حمل‌ونقل دریایی هم مفصلی است که به‌حال باید برای حل و فصل آنها زمانی را در نظر گرفت. در جنگ روسه و اوکراین و در همین جنگ کنونی خاورمیانه، تأسیسات نفتی آسیب‌های زیادی دیدند. عوامل عدیده‌ای زیرساخت‌های انرژی جهان را تحت تأثیر قرار داده‌است.

این تحلیلگر انرژی درباره آثار کاهش عرضه نفت و گاز بر اقتصاد جهانی گفت: در مورد آسیب‌هایی که بحران ناشی از کاهش حدود ۲۰ درصد از عرضه نفت خام و بخش مهمی از عرضه گاز به بازارهای جهانی وارد می‌شود، بسیار صحبت شده است. به نظر بنده یکی از مهم‌ترین آسیب‌هایی که به اقتصاد جهانی وارد می‌شود، از ناحیه محصولات پتروشیمی است. حدود ۱۵ درصد از مصرف جهانی نفت، صرف تولید فرآورده‌های پتروشیمی می‌شود.

برکشلی ادامه داد: محصولات پتروشیمی در طیف گسترده‌ای از صنایع کاربرد دارد. از محصولات کشاورزی و غذایی تا پل‌های خورشیدی و ابزارهای حساس صنعتی نیازمند نفت خام است. به خصوص نفت خام‌های منطقه خاورمیانه در صنایع پتروشیمی جایگاه مهمی دارد. لذا چرخه گسترده‌ای از اقتصاد جهانی در معرض آسیب جدی قرار می‌گیرد. وی تأکید کرد: در واقع جهان نیازمند هزینه و سرمایه‌گذاری بالایی برای بازسازی بخش انرژی خواهد بود.

چرخش بازار انرژی و سرمایه‌گذاری‌س از بحران

برکشلی درباره موضوع دستکاری در ووال استریت نیز گفت: موضوع دستکاری در ووال استریت، می‌تواند بخشی از واقعیت امروز بازار جهانی نفت باشد. در هر صورت اوپک‌پلاس و بازار جهانی نفت می‌دانند که ریسک امنیت عرضه و عبور و مرور تلفات فقط بخشی از واقعیات را در قیمت منعکس می‌کند. ریسک امنیت عرضه نفت و گاز، بخشی از تقاضا را از میان برده و بدون شک به بیش از این هم خواهد برد. وی معتقد است که پس از عادی شدن و بازگشت شرایط به قبل از جنگ هم تقاضای جهانی نفت به سطوح قبل از فوریه ۲۰۲۶ باز نخواهد گشت. چرخش بازار به سوی زغال‌سنگ و رشد تولید و مصرف انرژی‌های نوو و به‌ویژه خورشیدی و همچنین انرژی حاصل از نیروگاه‌های هسته‌ای، در قیمت‌های تولید و توزیع بالا، گریزناپذیر است.

این تحلیلگر ارشد بین‌المللی نفت و انرژی با بیان اینکه در سال ۲۰۲۵، دنیا، ۱۰۳ میلیون بشکه نفت مصرف کرد، برآورد مصرف جهانی نفت در سال ۲۰۲۶ را با احتساب برداشت از ذخایر استراتژیک و ذخایر تجاری در همین سطح پیش‌برند که در ادامه و پس از عادی شدن

شرایط، تقاضای جهانی و سرعت رشد مصرف، کاهش خواهد داشت؛ تجربه‌ای که پس از دوران کرونا شاهد آن بودیم.

برکشلی به موضوع سرمایه‌گذاری‌ها در بخش‌های بالادستی اشاره و اعلام کرد: بحران ناشی از حمله آمریکا و اسرائیل و پیامدهای آن بدون شک روند سرمایه‌گذاری‌ها را تحت تأثیر قرار داد. کرونا روند سرمایه‌گذاری‌ها را کند نکرد، اما روند سرمایه‌گریزی از منطقه خلیج فارس در پی خاتمه جنگ، اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. سرمایه‌گذاری‌ها به سمت آمریکا، جنوبی و آفریقا متمایل خواهند شد.

به گفته وی، کمپانی‌های نفتی از بیش از صد صعه‌دار، شرکت‌های برتر فورس حذف شده بودند. شرکت‌های هوش مصنوعی و داده‌پردازی جای شرکت‌های نفتی را گرفته‌اند. حالا شرکت‌های نفتی نیز باز به سطوح پایین‌تری تنزل خواهند کرد. شاید یک راه بازگشت به صحنه اقتصاد جهانی، ادغام با شرکت‌های سدت‌اندراک منابع و فلات معنی‌کمیاب خواهد بود که در آن صورت به ناچار باید با شرکت چینی ادغام شوند.

برکشلی خاطر نشان کرد: شرکت‌های نفتی از پایداری بالایی برخوردارند.

کمپانی‌های نفت و گاز در طول چندین دهه با شرایط اضطراری مواجه بوده‌اند. پروژه‌های نفتی تازه

زمانی پنج تا ۱۰ساله را دربرمی‌گیرند

و سرمایه‌گذاری بالایی رامی طلبند، لذا محافظه‌کاری و احتیاط در انتخاب

پروژه و کشور میزان بااوساس صورت می‌گیرد. این تحلیلگر تأکید کرد: در شرایط بعد از خاتمه بحران جاری در منطقه خلیج فارس، کشورهای منطقه لازم است تا با تصمیمات جمعی نسبت به مکانیسم و ساختار برنامه‌های بلندمدت خود برنامه‌ریزی کنند. قیمت‌گذاری نفت خام‌های خارج از آمریکا، براساس برنت صورت می‌گیرد. در دوانی، اروپا مشورتی اصلی نفت خام خاورمیانه بود. امروز بخش اعظم نفت خام‌های منطقه به بازارهای آسیایی صادر می‌شود.

بازار نفت در حال معامله روایت‌هاست

وی به موضوع قیمت‌های پرداخت و ادامه داد: این که بازارها عکس‌العملی متناسب با ایجاد کمبود عرضه از خود نشان نداده‌اند تا حد زیادی متناسب با بانی آمادگی و ضربه‌گیرها از طریق ذخیره‌سازی‌هاست.

برکشلی درباره وضعیت اروپا در صورت ادامه بحران توضیح داد: در مورد اتحادیه اروپا، چنانچه بحران کنونی با همین شدت ادامه داشته باشد و به اواخر تابستان کشیده شود، احتمالاً کشورهای اتحادیه باید خط لوله نورد استریم-۱ را بازگشایی کنند. تحقق این امر منوط به موافقت روسیه است. من فکر می‌کنم که اروپایی‌ها در مقطعی ناچار باشند تا به فکر بازسازی خط لوله نورد استریم-۲ که در اوایل جنگ روسیه در اوکراین منفرج شد هم باشند. اروپا حالا حدود سه برابر پولی را که پیش از این برای واردات گاز از روسیه می‌پرداخت را به آمریکا می‌پردازد.

وی افزود: ضمن اینکه با توجه به شرایط موجود، آمریکا هم دست چندان بازی برای عرضه ال.ان.جی به اروپا ندارد. البته کشورهای درحال توسعه و تازه صنعتی‌شده هم با مشکلات جدی و لاینحل برای تأمین انرژی خود مواجه هستند.

این تحلیلگر ارشد بین‌المللی نفت و انرژی با بیان اینکه بازارها بیشتر

براساس علامت روانی عمل کرده‌اند، اظهار کرد: به‌هایی که از سوی بازیگران عمده ارسال می‌شود، روایتی را تداعی می‌کند که بازگشایی تنگه هرمز و بازگشت شرایط کنونی به حالت نرمال گذشته قریب‌الوقوع است. به عبارتی بازار جهانی نفت، در حال قیمت‌گذاری و معامله روایت‌هاست. بازار تمایلی برای رویرویی با واقعیات روی زمین و بحران درازمدت را ندارد؛ اما باید دید که بازار تا چه مدتی، خریدار روایت‌های فشار غالب است.

برکشلی ادامه داد: هرگز نمی‌کند که تا اواخر ژوئیه یعنی تا حدود ۲ ماه دیگر، خریداران، دیگر نفتی در اختیار نخواهند داشت. ذخایر نفتی تخلیه شده‌اند. تا اواخر ژوئیه، بازار نزدیک ۲ میلیارد بشکه کسری تولید خواهد داشت. این کسری همان ذخایر نفتی استراتژیک و ذخایر تجاری است که مصرف‌شده‌اند و باید جبران شوند؛ یعنی بازار یک وقفه طولانی در بازار جهانی نفت

را باید تأمین کند.

وی تصریح کرد: بازار هم این خطر بزرگ‌رامی فهدم، اما تحت تأثیر پیام‌ها و علامت‌ها قرار دارد. گاهی بازار تحت تأثیر یک توییت تا ۱۰ درصد افت قیمت نفت را تجربه می‌کند. بازار جهانی نفت در طول حیات اوپک تا این حد متناثر از علامت‌روانی نبوده‌است. به عبارتی بازار نفت هرگز این چنین غیرمستولانه رفتار نکرده‌است. وقتی قیمت بالا می‌رود، دنیا مطلع می‌شود که مسیر نادرستی در پیش گرفته شده و باید اصلاح شود.

وقتی که بورس‌های نفتی به درستی کشف قیمت نمی‌کنند، دنیا متوجه عمق فاجعه‌ای که در بخش انرژی با آن مواجه‌است را به‌درستی درک نمی‌کند.

❏ چالش‌های پنهان ساماندهی نیروهای شرکتی امروز به مانع اصلی نهایی‌سازی این طرح قدیمی در دولت تبدیل شده است.

موضوع ساماندهی و تبدیل وضعیت نیروهای شرکتی بار دیگر با اظهارات اخیر معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور به صدر مباحث حوزه استخدامی بازگشته است؛ موضعی که بیش از یک‌دهه در دستور کار دولت‌ها و مجالس مختلف قرار داشته‌است

هنوز به نتیجه نهایی نرسیده و هزاران نیروی شاغل در دستگاه‌های اجرایی در انتظار تعیین تکلیف وضعیت استخدامی خود هستند. علاءالدین رفیع‌زاده، رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور، در تازه‌ترین اظهارات خود از وجود دو مانع اصلی پسر راه تبدیل وضعیت نیروهای شرکتی سخن گفته است؛ موانعی که به اعتقاد وی بدون همراهی مجلس و اصلاح برخی احکام قانونی، امکان رفع کامل آنها وجود ندارد.

بروندهای که سال‌ها مانده‌است

ساماندهی نیروهای شرکتی از جمله موضوعاتی است که در دولت‌های مختلف و در دوره‌های متعدد مجلس مطرح

به جذب نیروهای قراردادی هستند و همین مسئله امکان تبدیل وضعیت گسترده نیروهای شرکتی را با محدودیت مواجه کرده است. به همین دلیل دولت و مجلس تاگزیر خواهند بود برای اجرای هرگونه برنامه فرایگیر ساماندهی نیروهای شرکتی، ابتدا تکلیف این محدودیت قانونی را مشخص کنند.

Charsogh newspaper.com